

LA REGULACIÓ DE LA RECOL·LECCIÓ DE BOLETS A CATALUNYA

JORNADA TÈCNICA

*Divendres 20 d'abril de 2012
Sala del Palau de l'Abat del Monestir de Poblet (Vimbodí i Poblet)*

L'objectiu de la jornada era parlar sobre la regulació de la recol·lecció de bolets a Catalunya i mostrar alguns exemples d'iniciatives de regulació del propi territori així com d'altres comunitats o regions. Durant l'acte es va comptar amb la col·laboració de personalitats representatives i qualificades en la matèria, tant des del punt de vista de la investigació científica com l'administratiu o particular. A continuació es **recullen** els continguts més destacats expressats en el decurs de l'acte¹.

CONCLUSIONS

1. Per tenir una idea del **valor econòmic que representa l'aprofitament micològic** a Catalunya, a nivell **comercial** (reconegut pel mercat)¹, s'estima que les transaccions de les exportacions de bolets generen un valor mitjà anual de **1.800.000€** (400 tones). Per altra part, malgrat el potencial dels boscos catalans², el mercat català també requereix importacions de bolets, les quals generen un valor mitjà anual de **9.000.000€** (4.000 tones).³

Pel que fa a nivell **recreatiu**, el valor mitjà dels boscos associat al turisme micològic s'estima en **850.000€** anuals (dades relatives a la comarca del Solsonès⁴). El càlcul es basa principalment en la despesa de combustible i restauració dels boletaires, que s'aproxima als **15-20€** per cadascun.

Finalment, el **valor potencial estimat dels bolets silvestres recol·lectats a Catalunya** és de **9-15 Milions €**.⁵ Aquest dada suposa un valor promig de referència del potencial dels espais forestals catalans, que actualment no està reconegut pel mercat degut a la manca de regulació.

2. La **importància ecològica dels bolets** és clau per a la conservació dels ecosistemes forestals mediterranis per l'aportació de nutrients i aigua que ofereixen a les diferents espècies de flora i fauna. Per tant, la sostenibilitat forestal, o la conservació d'aquests ecosistemes, requereix d'un equilibri adient entre la recol·lecció i la productivitat de bolets (gestió micològica).

¹ Aquestes dades únicament fan referència al valor de les exportacions i les importacions. Per tant no tenen en compte el comerç no declarat (comerç "en negre" que va directament dels recol·lectors a restaurants, mercats ambulants, botigues o altres intermediaris).

² En 1,2 milions d'hectàrees de boscos a Catalunya, s'estima que la producció de bolets s'aproximaria a les 5.000 tones a l'any (dades del CTFC).

³ Consultar dades del CTFC, investigador Sr. Juan Martínez de Aragón.

⁴ Es posa com a exemple la comarca del Solsonès ja que és l'única de la qual es disposa de dades respecte el nombre de boletaires per temporada i el cost associat a la recol·lecció.

⁵ Ídem a l'anterior.

3. La recol·lecció de bolets, ja sigui amb interès comercial o recreatiu, comporta una **pressió sobre el medi** que pot incidir en un deteriorament dels camins i les pistes forestals, impactes en l'ecosistema forestal per processos d'erosió/compactació del sòl o males pràctiques (residus, danys en activitats agràries del territori, etc).

4. El **propietari forestal** no rep necessàriament cap benefici i/o compensació derivada d'aquest aprofitament forestal, tot i que es tracta d'uns recursos que li pertanyen a l'empara de la llei (*Ley 43/2003 de 21 de noviembre de Montes: "el titular del monte será en todos los casos el propietario de los recursos forestales producidos en su monte, incluidos los frutos espontáneos, y tendrá derecho a su aprovechamiento (...)"*). Tanmateix el propietari forestal ha de vetllar per la correcta gestió de l'espai forestal, fet que representa un benefici ambiental i pel conjunt de la societat.

5. La regulació de la recol·lecció de bolets suposaria un punt de partida necessari per una correcta **gestió micològica** en un país de tradició "boletaire":

- 33% de la població catalana (2 milions de boletaires)⁶;
- S'estima que un boletaire aficionat recollirà una mitjana de 2kg de bolets al dia (variable en funció de les característiques de la temporada).

Alhora, també implicaria una **millora en la gestió i planificació forestal** d'un país conformat eminentment per boscos de titularitat privada:

- 61% de la superfície total és superfície forestal (2 milions d'hectàrees; 1,2 milions ha de bosc);
- 81-85% de la superfície forestal és de titularitat privada.

Entre altres, la regulació de la recol·lecció de bolets silvestres possibilita:

- la sostenibilitat micològica i forestal,

⁶ Dades Ceres, 2008 (a través del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, CTFC)

- la gestió dels recursos forestals i la compatibilització de l'activitat micològica amb altres aprofitaments forestals,
- la rendibilització econòmica de la propietat forestal,
- la transparència del mercat evitant l'economia submergida,
- la traçabilitat del producte/ etiquetatge,
- la seguretat alimentària del consum, el control sanitari,
- l'increment de les rendes locals (turisme, restauració, etc.),
- la formació, divulgació i coneixement de la cultura "boletaire" o micològica; pedagogia en l'opinió pública,
- la recerca científica,
- l'emprenedoria rural a partir d'activitats comercials del propi territori.

6. Existeixen **mecanismes de regulació** que ja han tingut èxit en altres regions com el **sistema d'emissió de permisos**. Aquest sistema permet diferenciar el perfil de cada boletaire segons el tipus d'interès de recol·lecció (comercial, recreatiu, científic); el lloc de residència (veí, forani, vinculat a la localitat), i associar a cada permís un import econòmic adequat i les quantitats màximes convingudes per a recol·lectar.

7. La **iniciativa de regulació és necessària, viable i positiva** per tots els agents implicats: administració pública, propietaris i associacions forestals, ajuntaments, associacions micològiques, centres d'investigació, empreses de comercialització, empreses turístiques, etc. La col·laboració participativa entre aquests agents i el diàleg és indispensable per al consens i el desenvolupament de la regulació i d'una correcta gestió forestal i micològica.

8. Les iniciatives de regulació en boscos públics i privats plantegen unes dificultats i unes oportunitats molt similars. No hi ha un marc normatiu de regulació de l'aprofitament micològic que les empari. Per altra part es coincideix en les oportunitats de donar rendibilitat econòmica a l'espai forestal de cara a la seva gestió sostenible i a conscienciar i sensibilitzar sobre la situació actual dels boscos catalans. En aquest sentit, és

imprescindible que, paral·lelament, es facin accions de pedagogia i informació a la societat i a l'opinió pública.

9. Actualment, el posicionament de l'administració catalana en matèria de regulació de la recol·lecció de bolets és possibilista, sempre i quan es parteixi del consens. La regulació és necessària com a estratègia de rendibilització del sector forestal i pel propi desenvolupament del territori rural.

ⁱ El conjunt d'aquests continguts respon, principalment, a les ponències de les següents personalitats:

- Sr. Juan Martínez de Aragón (*Centre Tecnològic Forestal de Catalunya*)
- Sr. Arturo Esteban (*director del projecte "MyasRC", "Fundación Centro de Servicios y Promoción Forestal y de su Industria, Soria"*)
- Sr. Anton Vallvey (*Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet*)
- Sr. Josep Pintó (*propietari forestal*)
- Sr. Joaquim Rodríguez (*Subdirecció General de Boscos del DAAM*).

(*) Podeu trobar les ponències íntegres a: www.fmr.cat